

Rovdata
Postboks 5685 Torgarden
7485 Trondheim

Saksbehandler: Petter Wabakken
Telefon: +47 97044518
Deres ref:
Vår ref: 22/00114-14
Dato: 13.12.2023

ULV I NORGE PR. 11. DESEMBER 2023 FORELØPIGE KONKLUSJONER FOR VINTEREN 2023-2024

RAPPORT 1

Bakgrunnen for denne foreløpige statusrapporten om ulv i Norge er pågående og mangeårige felles svensk-norske bestandsregistreringer av ulv i vinterhalvåret. Resultatene er de første fra denne vinteren og gir et sammendrag over det som pr. 11. desember er dokumentert og kartlagt om ulvens status i Norge vinteren 2023-2024. Disse foreløpige resultatene på norsk side bygger på systematiske spinger av ulv på snø gjennomført av Statens naturoppsyn (SNO) og Høgskolen i Innlandet, DNA-analyser ved Rovdata av innsamlet genetisk materiale og mer tilfeldige meldinger om ulv som er kvalitetssikret og kan skilles fra andre ulver på annen måte. Alt datagrunnlag er innlagt i Miljødirektoratets Rovbase. Ulvregistreringene er en del av Det nasjonale overvåkingsprogrammet for store rovdyr i Norge. Når det gjelder ulver med tilhold på tvers av riksgrensen, er länsstyrelsene ansvarlige for spinger på svensk side, mens DNA-analyser av svensk innsamlet genetisk materiale blir gjennomført av Grimsö forskningsstations DNA-lab ved Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Alle svenske opplysninger legges også inn i den felles skandinaviske Rovbasen ved Miljødirektoratet. Den mangeårige felles skandinaviske overvåkings sesongen varer fra 1. oktober 2023 - 31. mars 2024.

Mer detaljer om bakgrunn og metodikk som brukes i registreringene av ulv finnes i den offisielle sluttrapporten fra forrige vinter: Svensson m.fl. 2023: Bestandsovervåking av ulv vinteren 2022-2023. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia, 1-2023. Rovdata, Viltskadecenter og Høgskolen i Innlandet. 65 s. Denne og andre årlig utgitte statusrapporter fra perioden 1998-2022 er tilgjengelige på hjemmesidene til Rovdata (<http://www.rovdata.no>), Høgskolen i Innlandet (www.inn.no), Det Skandinaviske Ulvforskningsprosjektet - SKANDULV (<http://www.slu.se/skandulv>) og Viltskadecenter (SLU) (<http://www.slu.se/viltskadecenter>). Når det gjelder metoder og kriterier som blir brukt i registreringene henvises det til felles svensk-norske instruksjoner på Rovdata (<https://rovdata.no/Ulv/Instrukser.aspx>). En ny endelig statusrapport for ulv i Norge og Skandinavia for vinteren 2023-2024 er sammen med faglige samarbeidspartnere i Sverige planlagt ferdigstilt til 1. juni 2024.

Antall og utbredelse 2023-2024

For perioden 1. oktober-11. desember i vintersesongen 2023-2024 er det dokumentert totalt 46-69 ulver med tilhold i Norge eller på begge sider av riksgrensen mot Sverige (Tabell 1). Når de tre ulvene som er kjent avlivet på norsk side i samme periode blir trukket fra, er det registrert 43-66 ulver her til lands hittil i vinter, hvorav 29-39 ulver foreløpig er klassifisert med helnorsk tilhold (Tabell 1; Figur 1). I ulvetelleren til Rovdata v/NINA i Trondheim som oppdateres fortløpende ved DNA-analyser var det pr. 11. desember identifisert 34 ulver i Norge.

Utbredelsen av ulv i Norge er som tidligere år konsentrert til fylkene med ulvesone i Sørøst-Norge, dvs. Innlandet og Viken. Utenfor disse to fylkene er det i undersøkelsesperioden så langt ikke dokumentert ulv i andre deler av Norge, men registrerte skader på sau og tamrein i henholdsvis Trøndelag og Finnmark er sannsynligvis forårsaket av et par enkeltulver (Tabell 1).

Med utgangspunkt i både svenske og norske registreringer er det bemerkelsesverdig at det hittil i vinter ikke er dokumentert et eneste ulverevir der stasjonære ulver har tilhold på tvers av svensk-norsk riksgrense, verken når det gjelder ulveflokker, par eller enslige stasjonære dyr (Tabell 1).

Valpekull bekreftet født i 2023

Med utgangspunkt i gjeldende kriterier for felles svensk-norsk registrering av ulv i Skandinavia er det så langt i vinter dokumentert to helnorske valpekull (Julussa, Østmarka). Tre høyst sannsynlige valpekull er i tillegg forventet å bli dokumentert i antatte helnorske revir ved ytterligere sporing og DNA-analyser (Rafjellet, Mangen, Setten). Basert på kriteriene for bestandsregistrering vil det i tiden framover være særskilt viktig å prioritere sporing i Settenreviret (med tilhørende DNA-analyser) for endelig fastsetting av reproduktiv status, antall individer og faktiske revirgrenser, da en reproduktiv finsk-russisk hannulv fortsatt er påvist som stasjonær i dette reviret (Tabell 1, Figur 1).

Dessuten er ulvevalper født i ytterligere 1-6 revir. For disse seks revirene er det mistanke om at ulv kan ha tilhold på tvers av riksgrensen, dvs. i potensielle grenserevir (Tabell 1, Figur 1). I ett av disse er valpekull dokumentert (Rotna), endelig dokumentasjon er forventet som svært sannsynlig i to av revirene (Kynna, Fjornshöjden) og yngling mer usikkert i tre (Kymmen, Kongsvinger, Boksjø).

Bekreftet død ulv

Utenfor norsk ulvesone, som er opprettet av Stortinget, startet lisensjakten på ulv 1. desember 2023 og pågår fram til 31. mai 2024 med mindre lisenskvoten blir fylt tidligere. I perioden 1-11. desember ble to ulver skutt ved lisensfelling i tidligere Hedmark fylke (rovviltregion 5). Dessuten ble én ulv avlivet innenfor ulvesonen etter påkjørsel 13. november øst for Fetsund og Lillestrøm i Viken fylke (Tabell 1).

Meld fra om ulv eller ulvespor!

Denne foreløpige rapporten bygger på alt tilgjengelig materiale om ulv som er lagt inn i Miljødirektoratets Rovbase for perioden 1. oktober – 11. desember 2023. I tiden framover gjenstår mye sporing, DNA-innsamling og annet registreringsarbeid før kartleggingen av ulvens status i Norge denne vinteren er avsluttet.

Alle meldinger om spor eller observasjoner av ulv mottas med takk. Dette gjelder spesielt der det er mistanke om at ulv kan ha ynglet i år. Avklaring om hvilke revir som har ulver med stasjonært tilhold på tvers av riksgrensen er også særskilt viktig å dokumentere ved sporing og DNA-funn.

Ulvespor, andre observasjoner og funn kan meldes til Statens naturoppsyn (SNO) eller til Høgskolen i Innlandet, Evenstad.

Med vennlig hilsen

Petter Wabakken

Prosjektleder
Høgskolen i Innlandet
Fakultet for Anvendt økologi,
Landbruksfag og Bioteknologi
Evenstad, 2480 Koppang
Telefon: (+47) 97044518
E-mail: petter.wabakken@inn.no

Kristoffer Nordli

Feltkoordinator
Høgskolen i Innlandet
Fakultet for Anvendt økologi,
Landbruksfag og Bioteknologi
Evenstad, 2480 Koppang
Telefon: (+47) 41907877
E-mail: kristoffer.nordli@inn.no

Erling Maartmann

Feltkoordinator
Høgskolen i Innlandet
Fakultet for Anvendt økologi,
Landbruksfag og Bioteknologi
Evenstad, 2480 Koppang
Telefon: (+47) 48112070
E-mail: erling.maartmann@inn.no

Tabell 1. Ulv foreløpig dokumentert i Norge pr 11. desember vinteren 2023-2024 med helnorsk tilhold (29-39), påvist på begge sider av riksgrensen (2), eller med usikker grensestatus (15-28). Antall valpekull født i 2023 og som hittil er dokumentert i den årlige felles skandinaviske overvåkingsperioden 1. oktober – 31. mars er også vist.

REVIR/ område	Revir nr	LAND	FYLKE/LÄN	Sosial status 2023-24	Kull i 2023	Foreløpig ant. ulver
Julussa	1	N	Innlandet	Familiegruppe	Ja	4-6
Kynna	2	N/S? ¹	Innlandet/Värmland?	Familiegruppe (?)	Ja (?) ²	6-7
Rotna	3	N/S? ¹	Innlandet/Värmland?	Familiegruppe	Ja	3-8 ³
Rafjellet	4	N	Innlandet	Familiegruppe (?)	Ja (?) ²	5-6
Kymmen	5	S/N? ¹	Innlandet/Värmland?	Familiegruppe?	?	3
Mangen	6	N	Innlandet/Viken	Familiegruppe	Ja?	4
Setten	7	N	Viken	Familiegruppe	Ja? ⁴	3-7
Østmarka	8	N	Viken	Familiegruppe	Ja	8
Fjornshöjden	9	S/N? ¹	Viken/Värmland?	Familiegruppe?	Ja?	2-6 ⁵
Åsta	10	N	Innlandet	Revirmark. par?	Nei	2 ⁶
Kongsvinger	11	N/S?	Innlandet	Revirmark. par?	?	0-2
Boksjø	12	N/S? ¹	Viken/V Götaland?	Revirmark. par?	?	1-2
Kautokeino		N	Troms og Finnmark	Ikke stasjonær	Nei	0-1
Heim		N	Trøndelag	Stasjonær?	Nei	0-1
Femund		S/N	Innlandet	Ikke stasjonær	Nei	1 ⁷
Deset		N	Innlandet	Ikke stasjonær	Nei	1
Säffle-Ringsaker		N/S	Innlandet/Viken/Värml	Ikke stasjonær	Nei	1
Gravberget		N	Innlandet	Ikke stasjonær?	Nei	0-1
Vermundsjøen		N	Innlandet	Ikke stasjonær	Nei	1
Fetsund Ø		N	Viken	Ikke stasjonær	Nei	1 ⁸
Totalt (inkl 3 døde)						46-69

1. Var svensk-norsk grenserevir forrige vinter, 2022/23.

2. Valp(er) påvist i sommerhalvåret, men før tellende registreringssesong startet 1.10.2023.

3. Åtte spor fulgt 04.12.2023, kan alternativt være fra en annen familiegruppe enn Rotna.

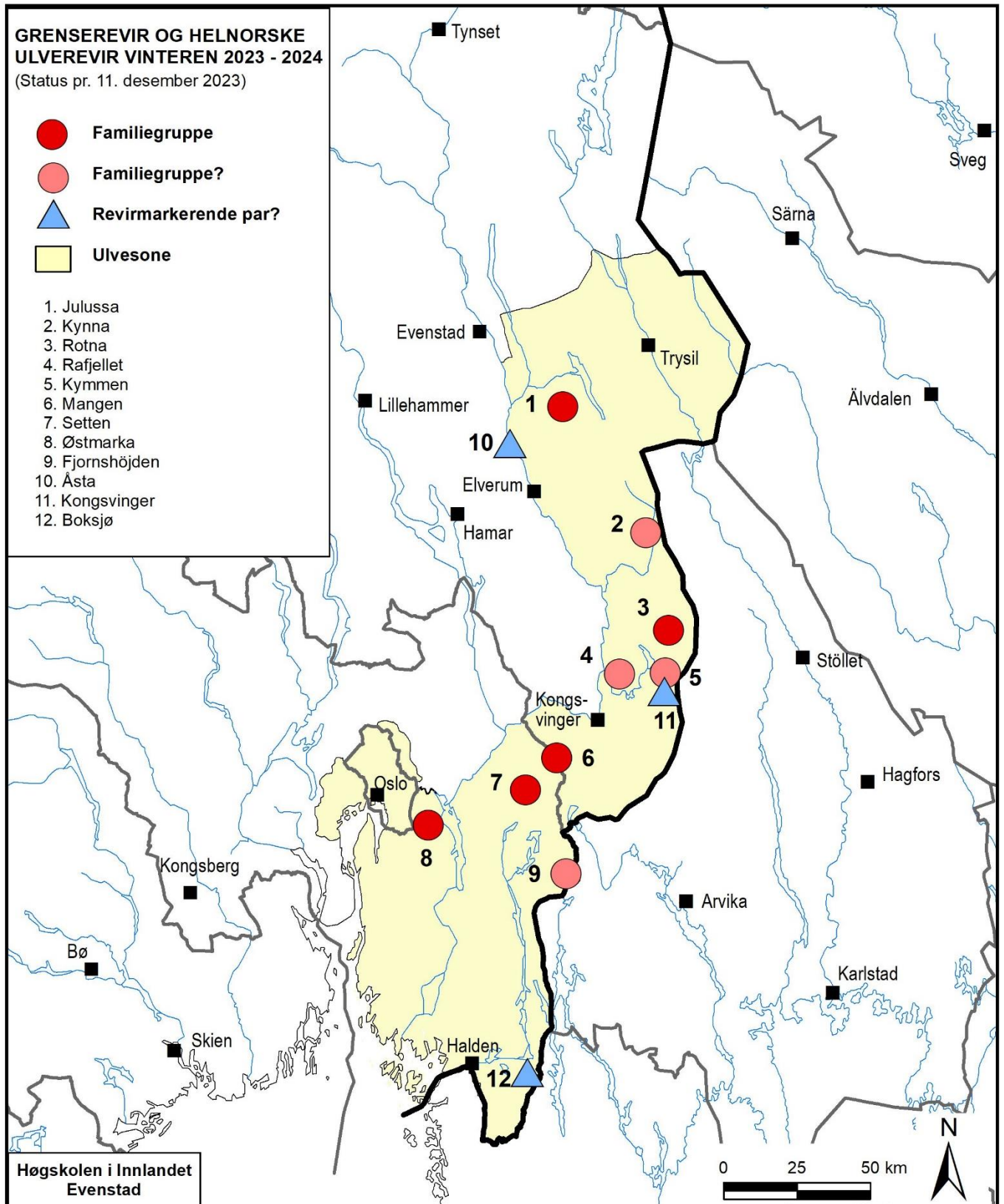
4. Lederhann med to avkom påvist ved DNA (sannsynligvis årsvalper, Rovdatas ulveteller).

5. Seks ulver fotografert 18.10.2023, kan alternativt være fra en annen familiegruppe enn Fjornshöjden.

6. Mulig revirmarkerende par, men 4 av 5 sporinger på snø uten revirmarkeringer. Skutt ved lisensjakt i Åmot kommune 6.12.2023.

7. Finsk-russisk innvandrer.

8. Hannulv påkjørt av bil i Lillestrøm kommune 13.11.2023.

Figur 1. Utbredelse av helnorske og antatte svensk-norske ulverevir. Revirene er ikke endelig kartlagt og er vist med symboler som illustrerer omtrentlig lokalisering for perioden 1. oktober-11. desember 2023. Revirnumre er de samme som oppgitt i Tabell 1.